

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

10-глава. Кошумча билим берүү жөнүндө

35-берене. Кошумча билим берүү

1. Кошумча билим берүү адамдын жөндөмүнө жана кызыкчылыктарына ылайык аны инсан катары өнүктүрүүгө багытталган жана формалдуу билим берүүнүн чегинен тышкары жүзөгө ашырылат. Кошумча билим берүүгө төмөнкүлөр кирет:

- 1) балдарга кошумча билим берүү;
- 2) эрезеге жеткендерге кошумча билим берүү;
- 3) кошумча кесиптик билим берүү.

Ноокат РБЧБнын уставына таянып, КРнын билим берүү мыйзамынын жогорудагы 35-берененин пункттарына таянуу менен жөндөмдүү балдарды тартуунун натыйжасында бүгүнкү күндүн актуалдуу болгон программалоо жана робототехника багытында балдардын жөндөмүн азуу максатында “Маалымат технологиялары” (программалоо), “Мехатроника” (робототехника жана инженерия) ийримдери уюштурулду. Окуучулардын жаш өзгөчөлүгүнө, жөндөмүнө, кызыгууларын эсепке алуу менен мамлекеттик билим берүү стандарттарына шайкеш келген атайын автордук программа иштелип чыгылып бүгүнкү күндө окуучуларга анын негизинде сабактар берилүүдө.

2. Кошумча билим берүү менчигинин формасына карабастан кандай болбосун түрдөгү билим берүү уюмдары же кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүчү жеке жактар (жеке ишкерлер) тарабынан берилет. Кошумча билим берүү программалары билим берүү уюмдары жана жеке жактар (жеке ишкерлер) тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана бекитилет.

Ошону менен бирге кесипке дагы багыт берилет. Мисалы: Бүгүнкү күндө ийримди аяктап ЖОЖдордо сырттан окуп, атайын жекеменчик компьютердик оңдоо жайларында иштеп жаткан окуучуларыбыз да бар.

6. Кошумча кесиптик билим берүүнүн билим берүү программалары квалификациялардын улуттук системасына ылайык кесиптик билимдерди, көндүмдөрдү жана квалификациялык талаптарды эске алуу менен иштелип чыгат.

Ийримди толугу менен ийгиликтүү аяктаган окуучуларга атайын сунуш каттары берилет. Аны менен жеке менчик ишканаларга иштөөгө көбүрөөк мүмкүнчүлүк жаралат.

Кыргыз Республикасында жалпы мектептик билимдин мамлекеттик билим берүү стандарты

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы № 403 токтому менен бекитилген.

Мамлекеттик билим берүү стандарттарына шайкеш келген атайын автордук программа иштелип чыгылып бүгүнкү күндө окуучуларга анын негизинде сабактар берилүүдө. Окуучуларга кошумча билим берүүдө мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына өзгөчө көңүл бурулат.

Кыргыз Республикасында балдарга мектептен тышкаркы кошумча билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобо.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин 2021-жылдын 6-сентябрындагы №1510/1 буйругу менен бекитилген Кыргыз Республикасында балдарга мектептен тышкаркы кошумча билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобо.

Ийримдерди уюштуруунун негизги документи катары жетекчиликке алынууга тийиш. Ошондуктан Ноокат райондук балдардын чыгармачылык борборунун 2019-жылдын 20-декабрындагы юридикалык каттоодон өткөрүлгөн №123612-3306-М-е күбөлүгүнө ылайык; ийримдерди уюштуруу ушул жобону жетекчиликке алуу менен жүргүзүлдү, №1 кеңешменин токтомуна ылайык атайын түзүлгөн кошумча билим берүү программасы жетекчилик тарабынан бекитилет.

- “Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы жөнүндө” Жарлыгы (2021-жыл 29-январь №1)

2021-2026-жылдарга Кыргыз Республикасынын кыргыз жараны деп өзүн таануусун өнүктүрүүнүн Концепциясы (КРП 2020-ж 13-ноябрь № 39 Жарлыгы)

2021-2040-жылдары Кыргыз Республикасынын Билим берүүнү өнүктүрүү программасы (КРП 2021-ж 4-май № 200 Жарлыгы)

2026-жылга чейин Кыргыз Республикасында өнүктүрүүнүн улуттук программасын ишке ашыруу боюнча КРМК иш-чаралар планы (КРМК 2021-ж № 352 токтому)

Кыргыз Республикасынын Президентинин жогорудагы аталган жарлыктары азыркы заманга шайкеш жааштарды тарбиялоого жана калыптандырууга карата багыт алып, коомубуздун чыгармачыл жарандарын тарбиялоого негиз болууда. Кошумча билим берүүдө ийримдеринде бул талап өзөктүү маселе катары эске алынды.

Мугалимдин статусу жөнүндө

1-статья. Мугалимдин статусу

Мугалим - зарыл кесиптик билимге жана тиешелүү квалификацияга ээ, мектепке чейинки билим берүү, жалпы билим берүү, мектептен тышкаркы билим берүү, атайын билим берүү уюмдарында, балдарга жана өспүрүмдөргө кошумча билим берүү уюмдарында иштеген, окутуу, илимий, усулдук, тарбиялык, уюштуруучулук жана жетекчилик иштерди аткаруучу адам.

Атайын программалоо жана робототехникага өзгөчө көңүл бурулуп, окутуунун электрондук каражаттарын кеңири колдонууга алынган азыркы шартта бул багыттагы билим берүү практикасына ээ болгон мугалимдин болушу зарылдык.

Ошондуктан балдарга жогорудагы аталган билимди берүүдө “Мехатроника” ийрими ийгиликтүү иштеп келүүдө. Муну менен биздин окуучулар Президентибиздин сыйлыгына жетишкен окуучуларыбыз да жок эмес.

Педагогдук иштин шарттары жана мүнөзү мугалимдин статусунун мазмунун аныктайт, ал мугалимдин укуктарын, милдеттерин жана жоопкерчилигин, ошондой эле аларды ишке ашыруунун кепилдиктерин камтыйт.

Мугалимдин милдеттери жана жоопкерчилиги ийримдин катышуучуларынын ата-энелери менен түзүлгөн эки тараптуу келишим менен аныкталат. Азыркы шартта илим жана техника өнүккөн мезгилде ата-энелердин балдарынын билими үчүн кызыгуулары жогорулап бара жатат. Ата-энелер ийримге катышуучу катары келип балдары менен кошо айрым моделдерди даярдашууда. Ийрим жетекчиси катары ата-энелерге чыгармачыл отчеттук макет, программалар даярдалып тааныштырылат. Ийрим жетекчиси окутулуп жаткан программа боюнча минималдуу өлчөмдө билим алууларына кепилдик берүү менен ишке ашырылат.